

ГАЛОЎНАЕ — САМАСТОЙНАСЦЬ

У аўдыторыі № 419, як мне казалі, ідуць звычайныя лабараторныя заняткі па фізічнай хіміі ў звычайнай групе.

...Вялікі светлы пакой з мноствам кветак і прыбораў. Адразу і не скажаш, чаго тут больш: кветак ці прыбораў.

Выкладчык Галіна Андрэеўна Лазерка вядзе заняткі з першай групай першага патака III курса.

— У гэтай лабараторыі, — гаворыць Г. А. Лазерка, — студэнты праводзяць даследаванні па электрахіміі. Усяго на лабараторны курс у нас адводзіцца 90 гадзін. Ён уключае яшчэ кінетыку і тэрмадынаміку. Кожны, хто атрымаў заданне, павінен здаць так званы допуск — тэарэтычны матэрыял па пэўнай тэме.

У гэты час да Галіны Андрэеўны падыходзіць хлопец. У руках шпітан з формуламі і графікам. Нешта не атрымліваецца ў вылічэннях. Цікава, што выкладчыца не імкнецца ўсё растлумачыць адразу, а ўважліва прасочвае ход думкі студэнта, асцярожна робіць некалькі заўваг, і вось ужо ўсё зразумела.

— Бачылі формулы? Гэта ўжо вынік работы з прыборамі: матэматычная і графічная апрацоўка. Вядома, бываюць памылкі. Тады робім праверку. І, наогул, існуе закон: памыліся, знайдзі памылку, прааналізуй яе прычыну.

Што датычыцца групы, то яна сапраўды самая звычайная. Проста ў нас няма дзялення на слабых і моцных. Усе займаюцца добра. Інакш у хіміі нельга.

Аляксандр Яфімаў і Мікалай Дзень-Шыпайка працуюць над тэмай «Вызначэнне лікаў пераносу».

На пытанне, што яны лічаць галоўным у сваёй рабоце, Саша адкажаў:

— Галоўнае — рабіць усё самому, каб зразумець сутнасць. Мы ведаем, што гэта рабілі да нас і пасля нас будуць рабіць, але калі сваімі рукамі працуем, любяць цяжка

рэчы здаюцца простымі і яшчэ больш цікавымі.

Рабяты чакалі вынікаў вопыту. Было некалькі вольных хвілін, і мы разгаварыліся:

Ім падабаецца ўсё: лабараторыя, сённяшняя тэма работы, хімія. Няпраўда, быццам хімікі заняты з раніцы да вечара. Калі правільна размеркаваць час, яго хапае і на тэатр, і на кнігі. А што многа лабараторных, дык гэта ж здорава! Па-першае, яны дапамагаюць засвоіць тэорыю, па-другое — прывучаюць да самастойнасці, бо ў навуцы без гэтага нельга.

...Ён круціў ручкі прыбора, які ўсё не хацеў настроівацца. Нарэшце з палёккай уздыхнуў: запрацаваў-такі.

Знаёмімся. Леанід Зянько. Тэма сённяшняй работы: «Вызначэнне каэфіцыента актыўнасці метадам ЭДС».

— Бачыце, не ўлічыў некаторых акалічнасцей, і прыходзіцца крыху пераробліваць. Мінут за 30 зраблю, бо разлікі правільныя, ды і тэорыю я ўжо здаў. Галоўнае — ведаць, у чым памылка і як яе выправіць.

Леанід зноў заняўся прыборам, а я назіраю, як працуюць астатнія.

Адны заняты з колбамі і прыборамі, другія нешта падлічваюць і засяроджана пішуць.

— А ведаеце, — Леанід на хвілінку адарваўся ад сваёй справы, — чым прыцягвае мяне такая работа? Дакладнасцю. Прыборы дазваляюць весці разлікі да дзесяцітысячных.

Галіна Андрэеўна ў гэты час прымае тэорыю ў Валерыя Самсонова. Адказвае ён упэўнена, цягнецца з пад'ярабасконцы ланцужок формул.

Валерый атрымлівае залік і новае заданне.

Заняткі працягваюцца...

Успамінаюцца словы Аляксандра Яфімава: «Такую работу нельга не любіць, бо яна якая для хлопцаў». Так, прыемна ўсведамляць, што цябе слухаюцца разумныя прыборы, і ўсё рабіць самастойна.

Л. ПЕРАСЫПКІНА.

НА УНІВЕРСІТЭЦІМ злёце студэнтаў-выдатнікаў мне пашчаслівіла слухаць многіх нашых лепшых студэнтаў. Гаварылі аб надзвычайных справах, аб заўтрашніх клопатах, краналі некаторыя праблемы студэнцкага жыцця. Асабліва шмат гаварылася аб грамад-

Відаць, ёсць такія формы ўзаемапагаднення паміж выдатнікамі і астатняй масай студэнтаў, якія пры адпаведных намаганнях дазваляць зрушыць «сярэдняга» студэнта на шлях больш інтэнсіўнага засваення універсітэцкіх навук.

тага слова. Што гэта значыць? Сучасны студэнт універсітэта павінен стаць не толькі выдатным спецыялістам, але быць і актыўным носьбітам камуністычнай маралі, грамадскім дзеячом. Адным словам, праблема актывізацыі грамадскай работы патрабуе неадкладнай увагі і распрацоўкі. Задача выдатнікаў — узначаліць яе.

Што ж датычыць вучобы, то Мікалай Станкевіч не без гумару заўважыў:

— На ўсё патрэбна мець сістэму, — і тут жа, апыраджваючы пытанне, дадаў: — Праўда, не ў тым сэнсе, у якім разумеў я адзін з тургенеўскіх герояў, — «не мець аніякай сістэмы» — гэта таксама сістэма».

— На мой погляд, студэнт, асабліва гуманітарных факультэтаў, павінен больш працаваць самастойна. На асабістым вопыце пераканаўся, што больш глыбокія веды ў той галіне, у якой працаваў ці нават даследаваў сам. Гэта і рэфераты, і курсавыя, і першакрыніцы, і нарэшце СНТ. На маю думку, наогул перавага за большай самастойнасцю ў вучэбным працэсе. Гэта развівае ўменне аналізаваць, думаць, павышае інтэлект.

Г. ЧЫГІР.

І ВЫДАТНІК, І АКТЫВІСТ

скай рабоце нашых выдатнікаў. Гаварылі ў большасці выпадкаў у адным напрамку: «нам патрэбна», «мы павінны», «сучасны спецыяліст з вышэйшай адукацыяй павінен быць...» і г. д. Характарыстык і пажаданняў — хоць адбаўляй, а больш-менш слушнага падыходу да закранутай праблемы грамадска-палітычнай работы прыкмеціць так і не давялося.

Што ж датычыць вучобы, то тут ёсць нявырашанае пытанне. Выдатным спецыялістам павінен стаць не толькі цяперашні студэнт-выдатнік, але і студэнт наогул. Як жа наладзіць кантакт з сярэднім студэнтам?

Аб гэтых і некаторых іншых аспектах праблемы я папрасіў выказаць меркаванне студэнта-выдатніка факультэта журналістыкі Мікалая Станкевіча.

— На маю думку, у грамадскай рабоце не варта распыляцца, што часта бывае. Студэнт павінен выконваць грамадскую работу, а не плысці па яе цячэнню. Задача камітэтаў камсамола факультэтаў, камсоргаў груп — выпрацаваць строгу сістэму. Работа камсамола павінна кантралявацца актывам і адыгрываць функцыю актывізацыі, станаўлення студэнта-выдатніка ў шырокім разуменні гэ-

ШТРЫХІ
ДА ПАРТРЕТА

АЛЕ І ТВАРЫЦЬ

З ім я пазнаёмілася на злёце выдатнікаў. Невысокі, чарнявы юнак. Уважлівы позірк, рухавы поступ. Анатоль Бержанин — студэнт IV курса юрыдычнага факультэта. У руках у хлопца некалькі часопісаў. Цікаўлюся, для якой патрэбы?

— Гэта нямецкія часопісы, — адказвае Анатоль, — трэба пачытаць.

І потым дадае:

— Загадчыку ідэалагічнага сектара факультэтакага камітэта камсамола трэба шмат ведаць.

Нямецкай мовай і літаратурай юнак цікавіцца даўно. Паспяхова здаў дзяржаўны экзамен, а зараз займаецца самастойна.

Разгаварыліся. У маёй памяці яшчэ не сцерліся словы адной з маіх сакурсніц, якая на ўсё мае довады і заўвагі назваў паўтарала, што «выдатнік... зубрыла!» Вядома, нешта давала ёй падставы так гаварыць, бо ёсць яшчэ слярод выдатнікаў і такіх. Галоўнае для іх — праграма курса. Часам гэтакі вась «выдатнік» нават жыцця навакольнага не заўважае. Не дзіва, што і веды ў яго атрымліваюцца фармальныя. Прымяніць жа іх да жыцця, да аналізу падзей ён не можа. Не ўласціва такому студэнту імкненне разабрацца ва ўсім самому.

Я падзялілася сваімі думкамі наконт выдатнікаў з Анатолем. Ён гарача падтрымаў маё меркаванне і дадаў:

— Мне ўспамінаюцца словы В. Р. Бялінскага: «Чалавек павінен не толькі вучыць, але і тварыць...»

Сапраўды, хіба наша галоўная задача вучыць? Адна нейкая павінна быць абавязкова. Яна можа працягвацца ў самых розных напрамках: ці то ў грамадскім жыцці, ці ў навуковай працы, ці то проста ў парадах, дапамозе сваім сябрам. Толькі такога студэнта можна лічыць сапраўдным выдатнікам.

Т. ФІЛІМОНАВА.

МАЛЫ ПРАКТЫКУМ ПА ВЫШЭЙШЫХ РАСЛІНАХ У СТУДЭНТАУ ДРУГОГА КУРСА БІЯЛАГІЧНАГА ФАКУЛЬТЭТА. Заняткі вядзе асістэнт кафедры сістэматыкі раслін Н. К. КУДРАШОВА.

Фота Д. Чаховіча.

